

GOIGS A LLAOR DE LA MARE DE DÉU DE VALLDAURA

que es venerava en la Capella del Monestir de
Valldaura del Berguedà

Per la dolça benaurança
que es respira al viure aquí,
perpetuen la lloança
amb les veus d'un monestir.
Oh, l'amor, que bé restaura
cada cor d'un fill fidel.... etc.

Des l'aurora que el sol daura
fins que es fon l'últim estel:
VERGE I MARE DE VALLDAURA
PUJEU NOSTRES PRECS AL CEL.

Que bonic aquest paratge
tan soliu del Berguedà,
on, Maria, vostra Imatge
fa tants anys que hi arribà.
Ben segur que us degué plaure
endinsant-hi fonda arrel.... etc.

Els Senyors de la Portella
per tenir-vos aprop seu,
edifiquen la Capella
perquè Vós, Mare de Déu,
vostres fills pogueu complaure
per parlar-vos sens recel....

Com d'ací i d'allà les fulles
es dispersen amb el vent,
quan els anys tornen despulles
el què fou l'antic convent,
els seus murs, tots varen caure
plorant llàgrimes de fel.... etc.

Sols la vostra Imatge antiga
fou guardada com tresor
per l'empar d'una mà amiga
i a l'impuls d'un gest d'amor.
Així, doncs, volgué complaure,
oh, Senyora, el vostre anhel.... etc.

Quan el vostre Santuari
desert queda per tothom,
en un lloc tan solitari
sols perdura el vostre Nom.
Mes, la terra, si no es llaura
pot donar-nos fruits de mel?.... etc.

Vostra Imatge, que altre dia
tingué un temple per palau,
des la llar d'una masia
aspergeix la dolça pau
amb l'alè suau de l'aura
per fer fondre els cors de gel.... etc.

Des del lloc on esteu ara
preserveu-nos dels perills,
puix que sempre ens sereu Mare
i nosaltres vostres fills.
Nostre amor no pot decaure
si amb el vostre fa l'empelt. .. etc.

Quan la vida ens sigui al caure
i la mort sigui l'arrel:
VERGE I MARE DE VALLDAURA
PUJEU NOSTRES PRECS AL CEL.

Lletra i música de Mn. Adjutori Vilalta, Pvre.

Ora pro nobis
Sancta Dei Genitrix

Entrada Resposta

Des l'au-ro-ra que'l sol dau-ra fins que's fon l'úl-tim es-tel Ver-ge i Ma-re de-Vall-
dau-ra, pu-jeu nos-tres precs al cel. Que bo-nic a-quest pa-rtat-ge tan so-liu del Ber-ga-
dà on Ma-ri-a vos tra-tat-ge fa tan-tos anys que hi an-ri-bà. Ben se-
que que's de-que plu-re en-din-sant-hi fon-da a-mel.

Al Respost

Ut digni efficiámur
promissionibus Christi.

OREMUS. Concede nos famulus tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitati gaudere, et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a præsentis liberari tristitia æet terna pérfrui lætitia. Per Dominum....

SANTA MARIA DE VALLDAURA

L'antic monestir de monges cistercienses de Santa Maria de Valldaura estava situat en el lloc dit **el Favar** d'Olvan, recollit i deliciós indret de la comarca del Berguedà, dins l'antic territori de la Baronia de la Portella. Avui pertany a la jurisdicció parroquial de Sant Maurici de la Quar.

En 1231, els germans Bernat i Geralda, senyors de la Portella, decidint bastir una capella, fan la dotació corresponent a aquest fi. El Bisbe d'Urgell Ponç de Vilamur, els atorga en 1233 la llicència necessària per a la construcció de l'Oratori. Poc temps després demanarien la transformació de dita capella en Monestir, a jutjar pel rescripte de Gregori IX, any 1237, que ordena la supressió del Monestir de la Bovera, en la comarca de la Segarra, incorporant una part de les monges d'aquest convent a Sta. Maria de Vallsanta (monestir proper a l'anterior), i la resta a Valldaura del Berguedà. No coneixem la data exacta de l'arribada de les monges, però sabem segur que en 1240 una reduïda comunitat ocupava ja el monestir. No tardà en professar-hi, arribant a ser-ne abadessa, la pròpia Geralda de la Portella, senyora del lloc i fundadora del cenobi.

D'aquest Monestir ben poca cosa en resta. Enfront de la capella —únic de ben veure que es manté— uns trossos de mur i la masia vella de Valldaura, avui deshabitada, acusen llur antiga dedicació monestirial. Separat de la capella per un estret corredor hi ha la que hom anomena **Feixa dels Claustres**. La gent del país assegura que hi han allí sepultats els claustres del convent.

La capella del Monestir, d'estil romànic i de reduïdes proporcions, és una construcció interessant dintre de la seva senzillesa. La façana remata amb campanar de doble espadanya. Més avall, la pedra central d'una finestra d'espillera presenta una pinya de gran relleu, molt ben treballada. Aquesta pinya, i una lauda que porta data del 1386, ens assabenta que en tal any fou reformada l'església per l'abadessa Sibila de Pinós, filla dels Senyors de la Baronia del seu nom. Concèntric a l'arc de la portalada, s'hi desenrotlla un altre arc d'alt relleu, sostingut per senzills capitells sense columnes. L'interior no ofereix cap particularitat llevat del cor, obrat ara de nou, un sarcòfag i una llosa sepulcral.

En aquesta esglésiola s'hi venerà una imatge romànica de la Mare de Déu, reproduïda en els presents GOIGS, i vers la que les monges adreçaven llurs precs i cantaven els seus saltiris. Avui es guarda aquesta imatge en la masia nova de Valldaura, a uns 5 minuts del Monestir. És una imatge de fusta, d'uns quatre pams i mig d'alçada. Representa a la Verge asseguda en una senzilla banqueteta, vesteix túnica cenyida i un mantell que del cap li baixa per l'espatlla, recollint-se-li sobre els genolls. Sosté el Nen Jesús sobre el genoll esquerra, mentre que amb el peu d'aquest costat trepitja una bestiola, hom diria un petit senglar.

El Monestir de Valldaura —que conegué la munificència i protecció de nobles i reis— sofrí l'any 1339 una desmembració en el personal de la Comunitat que, a instàncies i dotacions del rei Alfons i de la universitat de Berga, anà a fundar en aquesta ciutat un Monestir sota el títol de Santa Magdalena de Montbenet.

És també d'aquesta època —20 de març 1338— la resolució del Consell general de Manresa buscant la fórmula per a l'establiment del Monestir de Valldaura en aquella ciutat, proment-hi casa i convent adequats. Prou acceptarien les bones monges, donada la soledat del lloc i les escasses rendes que hi tenien, però diverses causes (l'entredit de la Cèquia, la pesta de 1348, la guerra, etc.) ho ajornaren, fins que en 1398, Berenguer Amargós, fill de Jaume, els cedeix la casa hospital que posseïa al costat de l'església del Sant Esperit. Aprovat per l'Abat de Poblet el trasllat del Monestir, Pere Guitard, notari de Manresa, autoritza l'esmentada donació el 23 de setembre d'aquell any. L'endemà mateix les monges prenen possessió de la capella del St. Esperit i de la casa veïna que, des d'aleshores, s'anomenarien Santa Maria de Valldaura.

Aquest Monestir —com el seu fillol de Berga— s'extingiren l'any 1461, ocupant ambdós edificis els frares de Poblet. A Manresa, però, després de llargues vicissituds, ha quedat el record d'aquell Monestir en la imatge de la Mare de Déu de Valldaura, còpia modernitzada de la primitiva, que presideix la capella de les Terciàries Dominiques, i que perpetua la veneració que fa set segles començaren a donar-li les monges bernardes en el monestir fundat en les soledats del Berguedà pels pietosos Senyors de la Portella.

Joan Font i Rius